

SAKSASSA SAA HUUTAA

TEKSTI JA KUVAT: ARI LEPISTÖ

Saksan jääkiekkomatsien tunnelmasta puhutaan paljon. »Ihmiset laulavat koko ajan«, »hallissa on hirveä meteli« ja tietenkin kaikkien tuntema, »miksei Suomessa ole sellaista«. Hockey kävi Iserlohnissa tutkimassa asiaa.

»Daa, daa, daa-da-daa-da, kiittää alla autobaana...«

Hyräilin Sammy Babitzinin laulua itsekseni. Se sopi hyvin tilanteeseen, vaikka autoradiossamme soikin saksalainen iskelmä. Olin pari viikkoa aikaisemmin valittanut saksalaiselle kollegalleni Hartwall Areenan aneemista tunnelmaa. Nyt oli maaliskuisen lauantai-iltapäivä ja olin matkalla AI-moottoritietä kohti Frankfurtia.

Frank oli soittanut pari päivää aikaisemmin ja kutsunut minut seuraamaan sunnuntai-illan matsia Iserlohniin.

»Mutta älä ota poikaasi mukaan. Hallissa on eläimellinen meteli«, Frank varoitti.

ISERLOHN, IEC, pelasi kauden 2003–04 Saksan pääsarjassa. Sen budjetti on liigan pienimpiä ja siksi joukkueessa ei suuria tähtiä ole. Siksi sillä ei myöskään ole mahdollisuuksia kilpailla mestaruudesta suurkaupunkien, kuten Kölnin tai Berliinin

kanssa, mutta seuralla on pitkät perinteet Saksan jääkiekkohistoriassa. Iserlohnissa muistetaan edelleen hyvin Martti Jarkko, joka pelasi kaupungissa kaudet 1982–87. Hallin käytävillä roikkuu jopa alkuperäinen Jarkon pelipaita.

Iserlohnin historiaan on jättänyt jälkensä sellainenkin kuuluisuus kuin Muammar Gaddafi.

Seura ajautui talouskriisiin Jarkko-vuosien jälkeen ja vihattu diktaattori teki seuralle vastuttamattoman tarjouksen, joka olisi pelastanut sen ahdingosta.

Iserlohnilaisten pelipaitoihin ilmestyi kesken kauden mainos, jossa kehoitettiin lukemaan Gaddaffin »Vihreää kirjaa.« Asiasta nousi kova kohu, ja muut joukkueet kieltäytyivät pelaamasta IEC:tä vastaan. Tarjouksen hyväksynyt johtoporas erotettiin ja seura teki konkurssin.

Pelaamista jatkettiin seuraavana vuonna pari sarjaporrasta alempana, täysin valkoisilla pelipaidoilla.

Olin sopinut tapaavani Iserlohnin suurimman faniklubin presidentin jäähallilla pari tuntia ennen ottelua. Hallin ovet avattiin nimittäin silloin. Thomas Bausmanin mukaan Iserlohnilla on parikymmentä faniklubia ja hänen johtamansa on noin 50 jäsenellään suurin. Faniklubit tekevät tiivistä yhteistyötä seuran ja pelaajien kanssa, tavoitteenaan tehdä jääkiekosta entistä suosituempaa. Jalkapallomaana tunnetussa Saksassa tehtävää riittää.

Seurasin hallin ravintolassa oluen viraamista ja kysyin mahdollisista järjestyshäiriöistä. Thomaksen mukaan kasvavana ongelmana ovat nuoret »fanit«, joiden ainoa tarkoituksena on vetää mahdollisimman monta tuoppia ennen loppusummaa ja itse peli ei juuri kiinnosta. Ensi kaudella koululaislippujen hintaa nostetaankin ja sen toivotaan pitävän ei-toivotut henkilöt hallin

ulkopuolella. Saksassa saa alkoholia ostaa yleensä jo 16-vuotiaana ja tuopin hinta on vain noin kolmannes Suomen hintatasosta. Thomaksen mukaan nämä ovat kuitenkin vain lieveilmiöitä ja todellisia kahinoita sattuu erittäin harvoin.

Jos joku faniklubiin kuuluva aiheuttaa häiriöitä, hänet erotetaan samantien. Jalkapallon tapaisia ottelun jälkeisiä joukkotapeluja ei Iserlohnin kaivata.

Thomas Bausmanin mukaan Iserlohnissa on vaikea löytää »keskivertofania«. Pääosa katsojista on miehiä, mutta suomalaisen mittapuun mukaan joukkoon mahtuu myös yllättävän paljon naisia ja tyttöjä. Monille jääkiekko-ottelu onkin koko perheen tapahtuma.

ENNEN OTTELUA hallin ravintola käy täysillä kierroksilla, nuoremmat fanit jammailevat

kaiuttimista pauhaavan musiikin tahdis-
sa, hallin valot ovat himmenetty, musiikin
bassot tuntee rinnassaan. Tunnelma nousee.
Vaikea uskoa, että ottelun alkuun on yhä
tunti aikaa.

Thomas vie minut alakertaan, pelaajien
pukuhuoneeseen. Hän varmistaa, että osaan
englantia, koska Iserlohnin kanadalais-
vahvistus Bryan Adams (ei *se*) voisi kertoa
minulle kokemuksistaan seurassa. Käännän
Montreal Canadiens-lippikseni logon näky-
viin ja kävelen sisään pyhimmistä pyhim-
pään. »Sisäänpääsy sallittu AINOASTAAN
pelaajille, huoltajille ja tuomareille«. Kanadalaisentteri ei pääsytäkään tulemaan,
mutta sain juttukaveriksi Oliver Bern-
hardtin. 27-vuotias vasen puolustaja on eräs
joukkueen saksalaispelaajista.

Saksan liigassa sovelletaan sääntöä, joka
sallii 12 ulkomaalaispelaajan – EU tai ei

– käyttämisen. Se huomioonottaen on jo
saavutus päästä saksalaisena joukkueeseen.
Oliver on pelannut yhteensä jo kuusi vuotta
Iserlohnissa, joten hän on oikea henkilö
kommentoimaan tunnelmaa hallissa.

Oliver Bernhardtin mukaan Iserlohnissa
on aina ollut poikkeuksellinen fiilis.

»Iserlohn hyötyy pienestä asukasmää-
rästään, koska pelaajat asuvat samalla
paikkakunnalla. Pelaajia näkee kaupungissa
lähes päivittäin. Kaikki tuntevat toisensa
eikä pelaajia pidetä etäisinä julkkiksina
vaan kaikki kuuluvat samaan jääkiekkoper-
heeseen«, hän sanoo.

Iserlohnissa on noin 100 000 asukasta ja
jääkiekko on alueen ehdoton ykköslaji. Se
on myös alueen ainoa pääsarjatasolla pelaa-
va joukkue, kaikki lajit huomioonottaen.

Jos se luo jo halliin oman, tiiviin tunnel-
mansa. Kentällä ei pelaa Oliver Bernhardt
vaan »meidän Olli«. Ottelun jälkeen pe-
laajat tulevat kannattajien luo vaihtamaan
mielipiteitä pelistä ja juomaan ehkä pari
olutta. Kaikki toimii ilman virallisia »nimi-
kirjoitustunteja«.

Bernhardt valittaa kauden olleen Iserloh-
nille vaikea. Silti hän kiittelee fanien tukea.
Lisäksi hänen mukaansa Iserlohn on pelan-
nut aina yleisöön menevää kiekkoa, jossa
jokainen pelaaja antaa kaikkensa. Iserlohn
pelaa aika pohjoisamerikkalaista kiekkoa ja
pienet puutteet taidossa korvataan mielettö-
mällä taistelulla.

»Aikaisemmin Saksan liigaa pidettiin ul-
komailla raakana, mutta tänä päivänä peli on
huomattavasti siistimpää«, Bernhardt sanoo.

Kohtahan se nähdään.

Pukuhuoneessa alkaa tulla ehdasta pe-
laajien valmistautuessa ensimmäiseen erään,
joten käännän lippalakkini ja kiirehdin
katsomoon.

Hallista oli juttutuokioni aikana sammutettu valot ja äänentoistolaitteiden tehoa koeteltiin. Huomasin Frankin seisovan päätypleksin takana ja pitävän paikkaa minulle.

SEISOIN KENTÄN KULMASSA, siinä paikassa, missä Jarmo Myllys käy aina pelikatkoilla kääntymässä.

Pelaajat saapuivat yksitellen kentälle valokeilassa ja yleisö toisti kuuluttujan perässä jokaisen pelaajan nimen. Tai, »toistaa« on hieman mieto ilmaisu, koska mylvintä oli rikkoo tärykalvot. Nimistä ei saanut mitään selvää.

Iserlohnin hallissa vain toinen pitkä sivusta on istumakatsomoa. Loppuhalli, mukaanlukien päädyt, toimivat seisomakatsomoina. Kun halli on loppuunmyyty – siis lähes aina – sinne mahtuu 4 500 katsojaa.

Kysyin Frankin vaimolta, miksei meillä ollut istumapaikkaa. Luise katsoi minua ja hymyili vinosti.

»Miksi haluaisit istua«? hän kysyi.

»No, kun se olisi mukavampaa – ja pelistäkin saisi paremman kuvan kuin täältä pleksin takaa«.

»Mene sinä vain istumaan, mutta loppupurukka pysyy täällä«.

Koko faniklubi nyökytteli mukana.

Heidän mukaansa kukaan todellinen fani ei mene ikinä edes jalallaan istumakatsomoon.

Asia selvä.

OIKEASTAAN ASIAT eivät olleet hullummin: tuoppi nenän alla, hallissa tiivis tunnelma eikä lähemmäksi peliä enää päässyt – kaukalan tällä puolella.

Hyökkäys, laukaus, katko ja aloitus.

Hyökkääjä karvasi pakin kulmaan ja – PAM! Olin juuri kohottanut lasini huulileni, kun pamahti.

Tiedän, miltä taklaaminen tuntuu. Olen vastaanottanut satoja, ehkä tuhansia ja antanutkin – no, ainakin satoja. Olen nähnyt taklauksia vaihtoaitiosta ja katsomosta, tiedän, miltä ne kuulostavat. En ollut vain ennen tuntenut taklausta katsomossa.

Laita notkahti taklauksen voimasta. Spojonjong! Puolustaja keräili varusteitaan puolen metrin päässä ja yrittäessä vielä lähemmäksi. Työnsin nenäni pleksiä vasten.

Ensimmäinen erä päättyi ja palaan puolueettoman tarkkailijan rooliin.

15 MINUUTIN ERÄTAUKO meni tehokkaasti. Hain syötävää.

Bratwurst, ranskalaiset ja juotavaa, yhteensä kuusi euroa. Sitten nopeasti vessaan ja takaisin aitiopaikalle.

Hetkinen! Yhtään vapaata paikkaa ei ollut vapaana ja toinen erä oli juuri alkamassa. Ymmärsin viimeinkin, miksi niin moni kanto hallille tullessaan tyhjä juomakoria mukanaan.

172-senttisen varren alla 30 sentin jatko avartaa näkökenttää ratkaisevasti. Onneksi yläkerran ravintolassa oli vielä paikkoja vapaana.

Istuin pöydän ääreen, parhaalle paikalle. Peli oli vauhdikasta, eikä tilanteita puutu. Jotakin kuitenkin puuttuu.

Meteli.

Oli kuin olisin katsonut actionleffaa ilman tehosteita. Löysin onneksi erätauolla Frankin. Hän oli varannut viimeiseen erään minullekin paikan seisomakatsomoon.

Saksalainen – tai ainakin iserlohnilainen – kiekkoyleisö elää jokaisen tilanteen täysillä mukana ja massan mukana on pakko mennä, halusi tai ei. Täyteen tupattu seisomakatsomo ei jätä omalle harkinnalle varaa.

Frankin mukaan hallissa ei tarvita

ISERLOHNIIN JÄÄHALLISSA ON PÄÄASIASSA SEISOMAPAIKKOJA, SILLÄ KUKAAN ITSEÄÄN KUNNIOITTAVA KIEKKOFANI EI MENE ISTUMAPAIKOILLE.

keinotekoisia lasershowta tai go-go-tyttöjä luomaan tunnelmaa, se tulee aivan itsestään. »Koska iserlohnilaiset rakastavat jääkiekkoa«, hän jatkoi.

Yhtäkkiä huomaa tuulettavani Iserlohnin maaleja, vaikka minulle onkin loppujen lopuksi aivan sama kuka voittaa. Porukka veti yksinkertaisesti mukanaan.

Ottelu päättyi Iserlohnin tappioon. Yllättäen tuomareille ei kiroiltu eikä vastustajaakaan mollattu ylenmäärin. Liput liehuivat, torvet soivat, rummut pärisivät ja kuuluttajalle vastattiin äänekkäästi opitun kaavan mukaan.

Thomas löysi minut väkijoukosta. Hän pyyteli anteeksi vaisua ottelua, mutta

sarjapaikka oli varmistunut kaksi päivää aikaisemmin ja suurin lataus oli selvästi poissa. Normaalisti kotiotteluissa on kuulemma enemmän tunnelmaa.

Todennäköisesti pelin taso ei ollut Euroopan huippua, mutta tunnelma päihitti SM-liigan runkosarjaottelun tunnelman mennen tullen. Iserlohnissa ihmiset tulevat halliin hakemaan elämyksiä ja nauttimaan pelistä eivätkä vertailemaan osakesalkun kehitystä firman VIP-aitiossa.

Saksalaisella kiekolla on varmasti opittavaa Suomen kiekkoilulta, mutta katsomossa ei Suomessa enää koe vastaavaa tunnelmaa. Jos on koskaan koettukaan.

Sitten ulkojääaikauden.